

РЕШЕНИЕ

№ 243

гр. П., 28.09.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – П., ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Атанас Кобуров

при участието на секретаря Вера Сухарова
като разгледа докладваното от Атанас Кобуров Гражданско дело № 20211230101468 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 422 ГПК и е образувано по молба на В. Й. Ч., ЕГН: ***** от гр. П., ул. „Л.“ № 20, чрез адв. В. П., с адрес гр. П., ул. „А.“ № 14а, срещу Ю. Ю. К., ЕГН: ***** от гр. П., ул. „М.“ № 13.

Сочи се в исковата молба, че по искане на ищцата РС – гр. П. е издал Заповед за изпълнение на парично задължение по ч.гр.д. № 1123/2021 г. по описа на съда срещу Ю. К., както и е издаден изпълнителен лист. В срока за депозиране на възражение, К. е упражнила това свое право. Посочва се, че до датата на предявяване на исковата молба, от ответницата не са предприети действия по погасяване на сумата по Заповедта за парично задължение, издадена по ч.гр.дело № 1123/2021г. Излагат се твърдения, че ищцата е правила опити за доброволно уреждане на възникналите облигационни отношения, но същите се оказали безуспешни.

В тази връзка се иска от съда да постанови решение, с което да признае за установено по отношение на В. Й. Ч., ЕГН: *****, че Ю. Ю. К., ЕГН: ***** дължи и следва да заплати на ищцата сумата от 2 400 /две хиляди и четиристотин/ лева, дължима въз основа на Запис на заповед, издадена на 30.06.2018 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението /29.07.2021 г./ до окончателното плащане.

Претендират се сторените разноски по заповедното, както и по настоящото исково производство.

Изпълнена е процедурата по чл. 131 ГПК, като в рамките на 1-месечния срок за отговор на

исковата молба, такъв е постъпил от страна на ответника чрез надлежно упълномощен процесуален представител, в който се оспорва ищцовата претенция като неоснователна. Твърди се, че вземането, което претендира ищцата е било погасено от ответницата К..

Отделно от отговора, депозира и насрещна искова претенция /след оставяне на същата без движение и след отстраняване на констатираните от съда нередовности на същата/, с която иска се съдът да признае за установено по отношение на В. Й. Ч. – първоначалния ищец по настоящото дело, че същата се е намирала извън границите на Р България към дата 20.07.2019 г., явяваща се датата, на която ответницата е погасила дължимата от нея сума в размер на 2 400 лева на дъщерята на В. Ч. – Г. Ч. във връзка със Запис на заповед от 30.06.2018 г.

По депозирания насрещен иск е постъпил писмен отговор /от първоначалната ищца по делото/ чрез пълномощник, в който се твърди, че претендираната с исковата молба сума не е изплатена и към датата на предявяване на отговора. Изразява се становище, че непълнолетно лице не може да се ангажира по смисъла на закона с договорни отношения, независимо от това, че е дъщеря на кредитора. Ответникът по насрещния иск оспорва материалната доказателствена сила на представения частен документ, с който се твърди, че задължението е платено. Сочи се, че с К. имат и други облигационни отношения, в подкрепа на което твърдение представя запис на заповед от 30.03.2019 г., сумата по която е платена и плащанията са отразени върху самата ценна книга.

В съдебно заседание ищцата не се явява. Представява се от адвокат В. П.. Последната поддържа иска.

Ответницата Ю. К. не се явява, представлява се от адвокат Г. К., която оспорва основателността на исковите претенции.

По делото са събрани писмени и гласни доказателства.

На базата на събрания доказателствен материал, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Приложено към доказателствата по делото е ч.гр.д.№ 1123/2021 г. по описа на Районен съд гр.П., в което на л.5 се съдържа оригинал на Запис на заповед, издаден на 30.06.2018 г. за сумата от 2 400 лева от Ю. Ю. К., с падеж на плащане 30.07.2018 г., с който запис на заповед се задължава да изплати сумата от 2 400 лева на поемателя В. Й. Ч..

Представено е и копие на Запис от заповед от 30.06.2018 г. /л.6/

С писмения отговор е представена разписка, в която е отразено следното: „получих от Ю. К. пари взети на заем от В. Ч. 2019 г.: январи -600 лева, феввари – 600 лева, март – 600 лева, април – 600 лева, май – 600 лева. Днес, 20.07.2019 г., още 200 лева, дъщеря на В., Г.“, с изписано Ч. Г. и положен подпис от лицето /л.18 от делото/.

На л.19 от делото е приложен Запис на заповед от 01.10.2018 г., подписан от Ю. Ю. К., която като издател на настоящия запис на заповед безусловно се задължава срещу представянето на този запис на заповед на дата 30.10.2018 г. да заплати на поемателя В. Й. Ч. сумата от

2 400 лева.

Като доказателство по делото е приет и Запис на заповед /образец/ издаден на 30.03.2019 г. с падеж на плащане 30.06.2019 г., по силата на който Ю. Ю. К. са задължава да изплати сумата от 6 400 лева на поемателя В. Й. Ч.. Върху самата запис на заповед има отбелязване „Ю. Ю. К., платено: 30.04 – 600 лева; 30.05 – 600 лева; 30.05 – 600 лева; 30.06 – 600 лева; 30.06 – 4 600 лева“ /л.40 от делото/.

Приобщено към доказателствения материал е и удостоверение за раждане на дъщерята на ищцата Г. Г. Ч. /л.52 от делото/.

В качеството на свидетели са разпитани лицата Г. Ч. /дъщеря на ищцата/ и В.К. /съпруг на ответницата/.

Свидетелката Ч. заявява, че познава ответницата, тъй като били семейни приятели преди време, заедно ходили по почивки. Посочва, че от майка си знае, че ответницата ѝ дължи много пари. Излага твърдения, че един единствен път е получавала пари от Ю. К. в размер на 200 лева, за което се разписала на почти празен лист. Посочва, че предаването на парите станало в района на книжарница „Перун“, че ответницата била сама, дала ѝ парите и свидетелката се разписала върху лист от тефтер, който бил почти празен. Същата потвърждава, че почерка на разписката за предадените пари прилича на нейния и че тя се е разписала. Заявява, че освен текста, в който се посочва предаването на сумата от 200 лева друг текст не е имало. Сочи, че тя не получила копие от този документ, върху който се разписала. Отрича да е получавала други суми от ответницата К..

Свидетелят К. посочва, че познава ищцата и знае, че съпругата му взела назаем пари от Ч. през лятото на 2018 г. в размер на 3000 евро или близо 6 000 лева, които пари били за закупуване на стока. Посочва, че знае, че за тази сума Ю. подписала запис на заповед. Излага твърдения, че тъй като през 2019 г. ищцата заминала да работи в чужбина, тя предупредила Ю. да дава парите на дъщеря ѝ Г.. Сочи, че през 2019 г. са плащани по 600 лева на месец на дъщерята на В., но същата не могла да им върне разписка или записа на заповед и се получило така, че и те не знаели колко пари са платили и колко имат за плащане. Посочва още, че дъщерята на В. един път го намерила и в магазина в махалата и поискала да върнат дължимите пари. Твърди, че всички сметки водят в тетрадка, като има оригинал, където Г. се подписала на разписката. Сочи, че на всяко връщане на пари той е присъствал, като парите били давани на Г., нищо че била непълнолетна към онзи момент, тъй като такова била уговорката с ищцата. Посочва, че всички пари били връщани на улицата, в района на детска градина „Калина Малина“, което е близо до тяхната къща, като не знае случай на предаване на пари в района на книжарница „Перун“.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира следното от правна страна:

След като претенциите са основани на запис на заповед издаден в полза на ищеца, в доказателствена тежест на поемателя е да установи, пълно и главно, всички предпоставки за съществуване на вземането - фактите, от които то произтича. Това са обстоятелствата

свързани със съществуване на валидно възникнало менителнично задължение, по което е кредитор, а ответницата - длъжник, както и настъпване на неговата изискуемост.

Ответницата следва да докаже всички

свой правоизключващи или правопогасяващи възражения срещу съществуване на вземането. Възраженията на длъжника срещу

вземането могат да бъдат абсолютни (срещу формата и съдържанието на запис на заповед) и

Съгласно тълкувателно решение № 4 от 18.06.2014 г. по тълк. дело № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, при предявен установителен иск по реда на чл. 422, ал.

1 ГПК, в хипотезата на издадена заповед за изпълнение по чл. 417, т. 9 ГПК, както в случая, предмет на делото е съществуването на вземането, основано на запис на заповед.

В производството по чл. 422, ал.

1 ГПК ищецът - кредитор, който се е снабдил със заповед за незабавно изпълнение по чл. 417

ГПК въз основа на запис на заповед, доказва вземането си, основано на менителничния ефект т.е. той следва

да докаже съществуването на редовен от външна страна запис на заповед, подлежащ на изпълнението, които обуславят претендираното, съответно отричаното право.

Според разясненията в съобразителната част към решението, тежестта на доказване във всички случаи се разпределя съобразно общото правило на чл. 154, ал. 1 ГПК.

Ищецът -

кредитор сочи обезпечителната функция на запис на заповед спрямо каузалното правоотношение общо основание доказва вземането си, което е основано на менителничния ефект.

Ако между страните възникне спор относно конкретното каузално правоотношение и връзката му със запис на заповед и ако те сочат различни каузални правоотношения, по повод или във връзка с които е издадена ценната книга, съдът следва да обсъди въпроса в мотивите на решението, при доказана връзка между запис на заповед и конкретно каузално правоотношение, независимо от коя страна в процеса е въведено.

В тази връзка доводите, произтичащи от каузалното правоотношение са релевантни, ако са свързани с погасяване на вземането по ефекта, като доказаното погасяване на задълженията по договора (каузалната сделка) би имало за последица и погасяване на вземането на кредитора по ценната книга.

Такова становище застъпено в решение № 248/23.01.15 г. по т. д. № 3437/13

г. на I т.о. ВКС, решение № 17 от 19.02.2015 г. по т. д. № 3385/2013 г., т. к., I т.

о. на ВКС, решение № 76 от 11.05.2016 г. по т. д. № 3503/2014 г., т. к., II т. о. на ВКС и т. н.

В заключение следва, че в т. 17 на ТР № 4/2014 г. **не се вменява задължение на**

ищеца да доказва каузата, но не се изключва интереса и възможността ищецът - поемател по цел преодоляване защитата на ответника, свързана с възражения за погасяване на вземането.

В конкретния случай, ответницата К. не твърди, че ценната книга /33/ е издадена за обезпечаване на друго каузално отношение, а излагала твърдения, че е погасила задълженията си по процесния запис на заповед.

По-конкретно, ответницата не само не се позовава на конкретно каузално правоотношение, а напротив изрично твърди в отговора си следното: **„смятам, че в настоящия казус не се касае до наличието на облигационна връзка между двете страни“**.

Т.е., в казуса ответницата /по първоначалния иск/ не е противопоставила правоизключващи или правопогасяващи възражения срещу вземанията по заповедта и се свежда до това, че не дължи плащане на суми по записа на заповед базирано на общо оспорване на вземанията, поради извършено погашение /плащане/.

Ето защо, според задължителните указания в ТР № 4 от 18.06.2014

г. на ОСГТК на ВКС **не налага доказване от ищеца** -

поемател на записа на заповед на каузално правоотношение като основание за менителничното задължаване.

По смисъла на чл. 535 ТЗ записът на заповед е формална сделка, чието задължително съдържание е императивно определено от законодателя и е условие за валидността на акта. Само в изрично и изчерпателно посочените от закона случаи, липсата на някои от изброените в нормата на чл. 535 ТЗ реквизити, не се отразява на действителността на менителничния ефект (случаите на ал. 2, 3 и 4 чл. 535 ТЗ). Във всички други случаи, съгласно чл. 536, ал. 1 ТЗ, документ, който не съдържа някои от реквизитите, посочени в чл. 535 ТЗ, не е валиден запис на заповед.

Процесният запис на заповед съдържа наименованието „запис на заповед“ в текста на документ на езика, който е написан, налице е изявление, което съставлява безусловно обещание да се плати определена сума пари, конкретно посочена като абсолютен размер, на определено лице на определен ден – падеж на 30.07.2018 г. Падежът е определен по начина, посочен в чл. 486, ал. 1, т. 4 ТЗ - в определен ден. За да настъпи изискуемостта на вземането не е необходимо предявяване на записа на заповед – така съгласно т. 3 от ТР № 1 от 28.12.2005 г., по тълк. д. № 1/2004 г., ОСГТК на ВКС, понеже падежа е на определен ден.

Ответницата принципно е оспорила автентичността на ценната книга, без да прави искане да бъде открито производство по чл. 193 ГПК, както и да ангажира доказателства за това /общо/ оспорване.

Защитната позиция на Ю. К., както бе посочено се свежда до това, че по процесния било извършено пълно плащане, което се явявало „предпоставка ищцата /първоначалната/ да се обогати за нейна сметка на мнимо правно основание, което противоречи на добрите нрави и чл. 45 от ЗЗД“.

Единствено доказателство за твърдяното плащане е приложена разписка, в която е посочено следното: „получих от Ю. К. пари взети на заем от В. Ч. /посочени суми за месеците януари-май 2019г. от по 600 /шестстотин/ лева, както и „Днес, 20.07.2019г., още 700 лева, дъщеря

на В., Г..

Има изписано име - Ч. Г. и положен подпис.

Безспорно е установено по делото, че лицето Г. Г. Ч. е дъщеря на първоначалната ищца В. Й. Ч., както и че е родена на 06.03.2004г., т.е. към датата 20.07.2019г. е била непълнолетна.

Във връзка с това оспорване на отв.К. следва да се съобрази следното:

Съгласно чл. 492 от ТЗ - за да бъде установено по безспорен начин, че задължението по записа на заповед е изплатено, следва не само записът на заповед да е предаден /върнат/ на длъжника, но и върху самия запис на заповед да е отбелязано извършеното плащане. Ето защо, в новелата на чл.492 ТЗ е употребен съюзът „и“, т.е. законодателят е въвел като изискване за установяване на обстоятелството, че дългът по запис на заповед е погасен, както ценната книга да бъде върната на длъжника, така и **върху същата да бъде извършено отбелязване, че дългът е платен.**

Липсата на дееспособност на Г. Ч. /досежно валидността на волеизявлението на това лице в разписката от 20.07.2019г./, както и обстоятелството, че посочените частични плащания /за месеците януари-май 2019г. от по 600 /шестстотин/ лева, както и за 20.07.2019г., още 700 лева/ са обективирани - не чрез отбелязване в ценната книга, а в друга разписка, **води до изводи за недоказаност на възражението за плащане.**

Още повече, че Ю. К. явно е била наясно с това, как по надлежен начин да удостовери свое /частично или изцяло/ плащане по запис на заповед, след като в кориците на делото се съдържа друг Запис на заповед, издаден на 30.03.2019 г. с падеж на плащане 30.06.2019 г., **и върху който ЗЗ - има отбелязване „Ю. Ю. К., платено: 30.04 – 600 лева; 30.05 – 600 лева; 30.05 – 600 лева; 30.06 – 600 лева; 30.06 – 4 600 лева“ /л.40 от делото/.**

Съобразявайки изложеното, съдът намира, че редовният от външна страна запис на заповед е самостоятелен източник на задължение за плащане на обещаната от издателя парична сума и този факт е достатъчен за уважаване на исковете по чл. 538, ал. 1

ТЗ, след като записа на заповед е с настъпил падеж и ответницата не е доказала погасяване на този смисъл - решение № 66 от 30.06.2016 г. по т. д. № 3803/2014 г., т. к., II т.

о. на ВКС, решение № 66 от 28.07.2015 г. по т. д. № 378/2014 г., т. к., II т. о. на ВКС и т. н.).

При наличие на редовен от външна страна запис на заповед и недоказани от ответницата абсолютни и относителни възражения срещу него и претендираното вземане, искът за установяване дължимост на сумата въз основа на запис на заповед се явява основателен.

Относно насрещния инцидентен установителен иск:

В хода на процеса е приет за разглеждане насрещен ИУИ по чл.124 ГПК, с които се иска от съда да признае за установено по отношение на В. Й. Ч. – първоначалния ищец по настоящото дело, че същата се е намирала извън границите на Р България към дата 20.07.2019 г., явяваща се датата, на която ответницата е погасила дължимата от нея сума в

размер на 2 400 лева на дъщерята на В. Ч. – Г. Ч. във връзка със Запис на заповед от 30.06.2018 г.

Никакви доказателства във връзка с тази претенция **не са ангажирани** от ищеца по ИУИ, поради което и същия се явява неоснователен.

Относно разноските:

Съгласно т.12 от ТР №4/2013г. на ОСТГК на ВКС, съдът, който разглежда иска, предявен по реда на чл.422 ГПК, респ.чл.415, ал.4 ГПК, следва да се произнесе за дължимостта на разноските, направени и в заповедното производство, като съобразно изхода на спора, разпредели отговорността за разноските както в исковото, така и в заповедното производство. Присъдените със заповедта за изпълнение разноски, не се включват в предмета на установителния иск по чл.422 ГПК, а представляват законна последица от уважаването/отхвърлянето на иска, като съдът, който разглежда иска по чл.422 ГПК, следва да разпредели отговорността за разноски по издаване на заповедта за изпълнение, като съдът се произнася с осъдителен диспозитив по дължимостта на разноските в заповедното производство.

В тази връзка и на основание чл.78, ал.1 вр. ал.8 ГПК, ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищцовата страна сумата от 498 лв., представляваща разноски по производството пред настоящата инстанция за заплатена държавна такса и адвокатско възнаграждение, тъй като такива своевременно са претендирани.

Отделно и на същото основание - ответникът следва да бъде осъден да заплати разноските и по заповедното производство, в размер на 148 лв., от които сумата от 48 лева, платена държавна такса и 100 лв. адвокатско възнаграждение.

Предвид изхода на делото на ответницата не се дължат разноски.

Водим от горното и на основание чл.422 ГПК, П.кият районен съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО, че Ю. Ю. К., ЕГН: ***** от гр.П., ул.М. № 13, **дължи** и следва да заплати на В. Й. Ч., ЕГН: ***** от гр.П., ул.Л. № 20, сумата от 2 400 /две хиляди и четиристотин/ лева, дължима въз основа на Запис на заповед, издаден на 30.06.2018 г., ведно със законна лихва от датата на подаване на заявлението /29.07.2021 г./ до окончателното плащане.

ОСЪЖДА Ю. Ю. К., ЕГН: ***** от гр.П., ул.М. № 13, **да заплати** на В. Й. Ч., ЕГН: ***** от гр.П., ул.Л. № 20, основание чл.78, ал.1 ГПК **сумата от 498 /четиристотин деветдесет и осем/ лева**, представляваща сторени разноски в настоящето исково производство.

ОСЪЖДА Ю. Ю. К., ЕГН: ***** от гр.П., ул.М. № 13, **да заплати** на В. Й. Ч., ЕГН: ***** от гр.П., ул.Л. № 20, основание чл.78, ал.1 ГПК **сумата от 148 /сто четиридесет и осем/ лева**, представляваща сторени разноски в заповедното производство.

ОТХВЪРЛЯ инцидентен установителен иск предявен от Ю. Ю. К., ЕГН: *****

от гр.П., ул.М. № 13, против В. Й. Ч., ЕГН: ***** от гр.П., ул.Л. № 20, за признаване за установено, че В. Й. Ч., ЕГН: ***** се е намирала извън границите на Р България към дата 20.07.2019 г., като неоснователен /недоказан/.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Благоевградски окръжен съд.

Съдия при Районен съд – П.: _____